

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเกี่ยวกับสมรรถภาพของครูพลศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ดังจะเสนอหัวข้อดังต่อไปนี้ คือ

- ก. ความหมายของสมรรถภาพ
- ข. แนวคิดและงานวิจัยเกี่ยวกับสมรรถภาพของครู
- ค. แนวคิดและงานวิจัยเกี่ยวกับสมรรถภาพของครูพลศึกษา

ก. ความหมายเกี่ยวกับสมรรถภาพ

ได้มีนักการศึกษาหลายท่านทั้งในประเทศและต่างประเทศ ให้ความหมายเกี่ยวกับสมรรถภาพไว้ เช่น กูด (Good, 1973) ให้ความหมายของสมรรถภาพไว้ว่า เป็นความสามารถในการประยุกต์หลักการและเทคนิควิธีการในสาขาวิชานั้น ให้เข้ากับสถานการณ์ปฏิบัติจริง ส่วน กมล สดประเสริฐ และคณะ (2526) ได้ให้ความหมายไว้ว่า หมายถึงคุณสมบัติที่เป็นผลมาจากความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ เจตคติและอุปนิสัยหรือบุคลิกภาพ ซึ่งเป็นผลทำให้เกิดความสามารถในการทำพฤติกรรมต่าง ๆ ที่พึงปรารถนาได้

ชมพันธ์ กฤษร ฌ อุษุษา (2519) ได้อธิบายความหมายของสมรรถภาพของครูไว้ว่า หมายถึง ความรู้ ทักษะ และเจตคติ ที่ผู้เป็นครูพึงมีในการที่จะช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาทางด้านสติปัญญา สังคม อารมณ์ และร่างกาย

วีรพล วารวรรณ (2527) ได้กล่าวไว้ว่า สมรรถภาพ คือ ความสามารถของบุคคลแต่ละคนอันเป็นผลมาจากการเรียนรู้ สำหรับสมรรถภาพของครูจะหมายถึง ความรู้ ความสามารถ ความเข้าใจ ทศนคติและความชำนาญที่บุคคลผู้เป็นครูพึงมีอย่างเพียงพอและสามารถแสดงออกมาเพื่อให้การเรียนการสอนบรรลุเป้าหมายที่วางไว้

ข. แนวคิดและงานวิจัยเกี่ยวกับสมรรถภาพของครู

วิกเลอร์ (Vogler, 1972) ได้ศึกษาสมรรถภาพพื้นฐานของครู (Competency-Based Teacher Education) โคลกล่าวถึงสมรรถภาพทั่ว ๆ ไปของครูไว้ 5 ประการด้วยกัน คือ

1. มีสมรรถภาพด้านความรู้ ทักษะและเจตคติ
2. รู้จักใช้สมรรถภาพให้เกิดประโยชน์
3. สามารถประเมินผลนักเรียนได้อย่างถูกต้องและแม่นยำ
4. สามารถปรับปรุงเนื้อหาวิชาให้พัฒนายิ่งขึ้น
5. ก่อให้เกิดการพัฒนาในตัวนักเรียน

ฮาเบอร์แมน และสติลแนล (Haberman and Stinnell, 1973) ได้เสนอแนะเกี่ยวกับสมรรถภาพของครูไว้ 9 ประการดังต่อไปนี้

ประการที่หนึ่ง ทักษะของผู้ที่จะเป็นครู ผู้ที่จะเป็นครูจะต้องมีทักษะในด้านวิธีสอน และมีความรู้ในเนื้อหาวิชาอย่างดี การสอนแบบจุลภาคเป็นวิธีการอย่างหนึ่งที่จะช่วยฝึกฝนให้ครูมีลักษณะตามต้องการ

ประการที่สอง จริยธรรมและค่านิยมของผู้ที่จะเป็นครู เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งเพราะค่านิยมของครูจะเป็นเครื่องกำหนดแนวทางความประพฤติและการวางตัวของครูในอนาคต

ประการที่สาม โน้ตทัศน์หรือความคิดรวบยอด ผู้เป็นครูควรที่จะเลือกเรียนรู้มนทัศน์ที่สำคัญ ที่เป็นประโยชน์ในการทำงาน มากกว่าที่จะเรียนรู้ทุกสิ่งทุกอย่างอย่างกว้างขวาง

ประการที่สี่ จิตวิทยาพัฒนาการ ครูจะต้องรู้และสามารถอธิบายเกี่ยวกับพัฒนาการทางร่างกาย ทางอารมณ์ และทางสังคมของกลุ่มเด็กที่ตนจะไปสอนได้เป็นอย่างดี

ประการที่ห้า สิ่งแวดล้อมทางสังคม ผู้สอนจะต้องรู้และเข้าใจถึงความกดดันทางสังคมที่จะเกิดขึ้นแก่เด็ก ดังนั้นครูจะต้องเรียนวิชาสังคมวิทยาและมนุษยวิทยาทางการศึกษาคด้วย

ประการที่หก หลักการเรียนรู้ วิชานี้มีความสำคัญมาก ครูจะต้องรู้ว่าโดยทั่วไปธรรมชาติของนักเรียนที่จะเรียนรู้เป็นอย่างไร

ประการที่เจ็ด วิชาครู หลักสูตรการฝึกหัดครูทุกหลักสูตรจะต้องจัดให้มีการเรียนวิธีสอนวิชาต่างๆ เช่น วิธีสอนศิลปะ วิธีสอนวิทยาศาสตร์ วิธีสอนคณิตศาสตร์ และวิธีสอนอื่นๆ

ประการที่แปด ผู้ที่จะเป็นครูจะต้องมีปรัชญาของตนเอง เข้าใจมนทัศน์เกี่ยวกับตนควบคู่ไปกับการเข้าใจเด็กด้วย

ประการที่เก้า ความเปลี่ยนแปลง ครูจะต้องเข้าใจหลักปรัชญาสากลที่กล่าวไว้ว่า "ไม่มีสิ่งหนึ่งสิ่งใดถาวรมั่นคงตลอดกาล ทุก ๆ สิ่งมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ครูต้องพยายามปรับตัวให้เข้ากับความเปลี่ยนแปลงในเรื่องหลักสูตรและวิธีสอน"

จากเอกสารการวิจัยของมหาวิทยาลัยมิชิแกนสเตท (1975) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถภาพไว้ว่า สมรรถภาพที่สำคัญประกอบด้วย

1. พัฒนาและใช้แผนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้
2. จัดเตรียมเนื้อหาไว้ในแผนการสอน และจัดกิจกรรมทั้งที่เป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม เพื่อช่วยให้กระบวนการเรียนการสอนเป็นไปได้อย่างดี
3. พัฒนาและใช้กระบวนการวัดผล เพื่อประเมินความเจริญและความก้าวหน้าของนักเรียน
4. พัฒนาและใช้บันทึกการสอนประจำวันได้
5. รู้จักเลือกใช้กลวิธีการสอนที่ทำให้นักเรียนสนใจในบทเรียนได้
6. เลือกเทคนิควิธีในการปรับปรุงห้องเรียนให้นักเรียนได้ทำงานร่วมกันช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เป็นการฝึกความรับผิดชอบในการทำงานร่วมกัน
7. เลือกเทคนิควิธีสอน พัฒนาและใช้แผนการสอนเพื่อช่วยนักเรียนที่มีปัญหาทางด้าน การเรียนและความประพฤติ ซึ่งปัญหาเหล่านั้นอาจขัดต่อความเจริญเติบโตของนักเรียนได้
8. สร้างและใช้ระบบบริหารในห้องเรียน ซึ่งประกอบด้วย นโยบายและระเบียบข้อบังคับในการเข้าร่วมกิจกรรม
9. พัฒนาและสาธิตการใช้คำถามสำหรับนักเรียนที่มีระดับความคิดต่าง ๆ กัน
10. สาธิตการสอนโดยใช้เทคนิควิธีต่างๆ เพื่อให้นักเรียนได้มีปฏิริยาโต้ตอบกัน
11. วิเคราะห์กระบวนการเรียนการสอนเพื่อประเมินผลตนเอง
12. ตอบคำถามนักเรียน เพื่อแสดงให้เห็นว่าครูเข้าใจและยอมรับความคิดเห็นและความรู้สึกของนักเรียน

เฮลด์ และมัวร์ (Heald and Morre, 1968) กล่าวถึง อาชีพครูว่าต้องมีลักษณะทางกายและทางใจต่างจากอาชีพอื่น ๆ คือ

1. ต้องมีวิจรรย์ญาณ
2. ต้องมีมนุษยสัมพันธ์อันดี
3. จะต้องมีเมตตาและป้องกันคนอื่น
4. จะต้องมี ความละเอียดปราณีต
5. มีอารมณ์มั่นคง
6. เต็มใจทำงานและรักงานเสมอ
7. หลีกเลี่ยงการวิจารณ์ผู้อื่น

เกลน (Glenn, 1962) ได้กล่าวถึงลักษณะครูที่ดีว่า

1. เป็นผู้ที่เรียนรู้อยู่เสมอ ทันต่อเหตุการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว และต้องหมั่นศึกษาหาความรู้

2. ประเมินผล ปรับปรุงบุคลิกภาพของตนให้เหมาะสม
3. รู้จักใช้สารสนเทศทางวิชาการ ช่วยแก้ปัญหาทางวิชาชีพ สร้างนิสัยในการอ่าน
4. สำนวณตนเองเสมอรวมทั้งงานที่ตนเองทำ สำนวณผลงานของตนเพื่อนำผลมา

ปรับปรุงการเรียนการสอน

5. ปรับปรุงกิจกรรมในชั้นเรียนให้เหมาะสม
6. จัดโปรแกรมเพื่อปรับปรุงครู เพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการ
7. ปรับปรุงความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูกับผู้บริหาร ครูกับครู ครูกับผู้ปกครอง เพื่อได้ข้อเสนอแนะจากแต่ละฝ่ายมาปรับปรุงแก้ไขได้ร่วมกัน

กิบสัน และฮันท์ (Gibson and Hunt, 1965) ได้เสนอความคิดเห็นว่า ครูที่จะปฏิบัติงานได้ดี ต้องมีคุณสมบัติที่สอดคล้องกัน 3 ประการ คือ

1. มีความรู้ทางวัฒนธรรม การพัฒนาการของเด็ก การพัฒนาการเรี้นรู้ และความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตน
2. ด้านทักษะ มีทักษะทางภาษา สื่อความหมายให้เด็กเข้าใจง่าย มีมนุษยสัมพันธ์

มีการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเสมอ แก้ปัญหาหลักวิชาการ และรักงานในอาชีพของตน

3. ด้านความสนใจ สนใจวิชาที่สอน สนใจนักเรียน ชุมชน และโรงเรียน ร่วมมือร่วมงานและสนใจที่จะพัฒนาอาชีพครู

คุณลักษณะและสมรรถภาพของครู

เกี่ยวกับคุณลักษณะและการปฏิบัติงานของครู มีรายงานการวิจัยและแนวความคิดของนักการศึกษาที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

รูประนี นาคทรพรพ (2517) ได้กล่าวถึงคุณสมบัติของครูไว้ 7 ประการ คือ

1. น่ารัก คือ มีบุคลิกภาพที่ลูกศิษย์อยากเข้าใกล้
2. หนักแน่น คือ มีใจคอหนักแน่น และมีมั่นคงด้วยความรู้ ทำให้น่าเคารพ
3. น่าเชื่อถือ คือ เป็นผู้ที่ศิษย์ยกย่องได้อย่างเต็มใจ ไม่มีลับลมคมใน
4. คอยว่ากล่าวตักเตือน ถือเป็นหน้าที่หนึ่งของครูต้องกระทำโดยปราศจากอคติ
5. อุดหนุนต่อศิษย์ ครูต้องอุดหนุนต่อศิษย์ของศิษย์ได้ ถ้าทนได้โดยครูมีทั้งเมตตาธรรม และขันติธรรม จะชนะหัวใจของศิษย์ได้ภายหลัง
6. อธิบายข้อที่ลึกซึ้งให้ง่าย คือ ครูต้องรู้ในวิชาที่ตนสอน และอธิบายได้
7. ไม่ชักชวนอธูฐานะ คือ ผู้เป็นครูต้องไม่ชักจูงศิษย์ไปในทางเสียหาย หรือเป็นสิ่งที่ไปไม่ได้

วัลลภ จันทรตระกูล (2523) ได้กล่าวว่า ครูที่มีสมรรถภาพในการสอนจะต้องปฏิบัติดังนี้

1. มีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน ครูที่ประสบผลสำเร็จ มักจะมีจุดมุ่งหมายการศึกษาต่าง ๆ อยู่ในใจอย่างชัดเจน จะมีคำถามเกี่ยวกับการวางแผนการสอน การประเมินผลต่าง ๆ อยู่เสมอว่า จุดมุ่งหมายคืออะไร ทำไมจึงทำเช่นนั้น จุดประสงค์ของความสัมฤทธิ์ผลคืออะไร เมื่อมีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนอยู่ในใจแล้วก็จะสามารถปรับปรุงการวางแผนงานให้ได้รับผลสำเร็จ การวางแผนการสอนตลอดทั้งปี ควรมีการพิจารณาอย่างระมัดระวัง

2. ศึกษานักเรียน ศึกษาความต้องการความสามารถและความสนใจของนักเรียน ครูควรจะศึกษานักเรียนเป็นกลุ่มและเป็นรายบุคคล ซึ่งอาจจะศึกษาจากระเบียบสนทนา การทดสอบและจากแบบสอบถาม เพราะจะทำให้การวางแผนและการประเมินผลมีประสิทธิภาพ ทำให้สามารถรู้อะไรบางอย่างเกี่ยวกับระดับการพัฒนาความสามารถของแต่ละบุคคลได้

3. รู้จักสนองความต้องการของเด็ก เมื่อทราบความต้องการของเด็กแล้ว ครูควรรหาโอกาสพบปะกับเด็ก สร้างบรรยากาศในห้องเรียนให้เด็กแต่ละคนมีความรู้สึกคล้ายคลึงกัน ทำให้เกิดความมั่นคงขึ้น มีความจริงใจและยกย่องเด็กแต่ละคน ช่วยปรับปรุงเด็กแต่ละคนให้มีวิภาวะสูงขึ้น ด้านความต้องการทางร่างกาย ควรจัดให้เด็กมีประสบการณ์ด้านกิจกรรมทางร่างกายที่เหมาะสม เช่น ให้มีการทำงาน การเล่น การพักผ่อนประจำวัน ด้านความต้องการทางสังคม ควรจัดให้ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มให้มีชมรมและการร่วมมือกันทำงานเพื่อให้เกิดผลที่ดีที่สุด ด้านความต้องการทางอารมณ์ จัดให้เด็กได้พบกับศิลปินดนตรีและส่งเสริมให้เด็กได้แสดงออกตามความสามารถของตนเอง ความต้องการด้านต่าง ๆ ของเด็กจะช่วยให้เกิดทักษะ ทักษะคิด ตลอดจนส่งเสริมให้มีลักษณะเป็นพลเมืองดีตามระบอบประชาธิปไตย

4. รู้จักชุมชน พื้นฐานการสอนของครูควรขึ้นอยู่กับความต้องการและสภาพการณ์ของชุมชน การมีความรู้เกี่ยวกับชุมชนจะมีความสำคัญมากเพราะจะทำให้เราทราบเด็กในชั้นดีขึ้น การสำรวจแหล่งความรู้ในชุมชนจะเป็นแนวทางสำหรับการจัดการศึกษาออกสถานที่แหล่งบุคคล แหล่งห้องสมุด วิทยากรวิทยุ และแหล่งอุปกรณ์การสอนอื่น ๆ

5. วางแผนการสอนที่มีประสิทธิภาพ ทักษะในการวางแผนการสอน เป็นองค์ประกอบการสอนตลอดเทอม การวางแผนหน่วยการสอนแต่ละวิชาเพื่อให้ครอบคลุมหัวข้อเรื่องในเทอนั้น อันดีสุดท้าย คือ การวางแผนการสอนประจำวันเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามความมุ่งหมายเฉพาะ

6. สร้างเนื้อหาวิชาให้มีความหมายพื้นฐานของเนื้อหา ควรได้จัดและเรียบเรียงให้ตรงกับปัญหา ระดับความคิดและความสามารถในการเรียนของเด็ก ต้องคำนึงถึงวัยวุฒิของผู้เรียน สอนอะไรที่จะทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ การใช้คำถามที่มีความหมาย

7. ใช้ชบวนการกลุ่ม กระบวนการกลุ่มที่มีประสิทธิภาพจะมีความสำคัญต่อประสิทธิภาพของการสอนมาก กระบวนการกลุ่มในห้องเรียน คือ การอภิปรายเป็นกลุ่ม การให้ความร่วมมือการวางแผน การทำงานและการประเมินผล การเตรียมให้นักเรียนทำงานเป็นกลุ่มในห้องเรียน ต้องจัดวัสดุอุปกรณ์ไว้อย่างละเอียด จัดบริเวณ ให้คำแนะนำและการจัดการประเมินผล ซึ่งนับว่าเป็นส่วนสำคัญในการเตรียมการสอน

8. การใช้วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ การมีทักษะและเทคนิคในการใช้อุปกรณ์การสอน นับเป็นความสามารถในการสอนอย่างหนึ่ง ป้ายนิเทศ การจัดแสดง ฟิล์มสตริป ภาพยนตร์ การสาธิต กระจกนูน หอสมุด สิ่งอ้างอิง หนังสือประกอบการเรียนและอุปกรณ์อื่น ๆ ซึ่งครูควรได้นำมาใช้ในการเรียนการสอน

9. การประเมินผล การประเมินผลการพัฒนาการทางการเรียนของเด็ก เป็นลักษณะหนึ่งของครูที่มีความสามารถในการสอน ครูสามารถใช้การตรวจสอบจากการทำงานของนักเรียน การสัมภาษณ์ส่วนตัว เป็นต้น

10. การรักษาสัมพันธภาพระหว่างเพื่อนร่วมงาน ครูที่ประสบความสำเร็จมักจะให้ความสนใจต่อการสร้างความสัมพันธ์ต่อเพื่อนร่วมอาชีพอย่างมาก เช่น ต่อครูใหญ่ ต่อครูอื่น ๆ ต่อนักเรียน ต่อผู้ปกครองและต่อชุมชน

ซาโรธ บัวศรี (2513) กล่าวว่า วิชาชีพครูอยู่ในฐานะที่เป็นวิชาชีพชั้นสูง ผู้ที่จะเป็นครูจึงจำเป็นต้องมีความรู้ ทักษะ และทัศนคติ ในแนวทางต่อไปนี้

1. วิชาสามัญทั่วไป (General Education)
2. วิชาเฉพาะตัวหรือวิชาเทคนิค (Specialized Education)
3. วิชาการศึกษา (Professional Education)
4. สมรรถภาพในการเป็นครู (Teachers Competencies)

โดยเน้นเฉพาะว่า "สมรรถภาพในการเป็นครูนั้น ผู้สอนจะต้องสร้างตัวเองให้มีความสามารถต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. สามารถทำการสอนได้เป็นอย่างดี โดยรู้จัก
 - 1.1 ใช้หลักจิตวิทยาแห่งการเรียนรู้
 - 1.2 ใช้หลักการเจริญเติบโตและพัฒนาการของเด็ก
 - 1.3 ทำบรรยากาศให้เหมาะสมที่จะเกิดการเรียนรู้
 - 1.4 วางแผนสำหรับการสอนอย่างละเอียดถี่ถ้วน
 - 1.5 ใช้วิธีสอนแบบต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม
 - 1.6 ใช้แบบทดสอบชนิดต่าง ๆ เพื่อวัดผลการเรียน และเพื่อวิเคราะห์แก้ไขและรู้จักการวัดผลโดยทั่วไป

- 1.7 ปกครองชั้นและบริหารงานชนิดต่าง ๆ ของชั้นได้อย่างเรียบร้อยราบรื่นและปฏิบัติงานธุรการต่าง ๆ ของโรงเรียนได้
2. สามารถอบรมแนะแนวและปกครองได้เป็นอย่างดี โดยรู้จัก
 - 2.1 หลักการที่ว่า ถ้าทุกคนสร้างคุณธรรมและหลักธรรมต่างๆ ไว้ประจำตัวได้แล้วก็ย่อมจะปกครองตัวเองได้
 - 2.2 ใช้หลักการและวิธีการของการแนะแนว
 - 2.3 สร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีกับบิดา มารดา และผู้ปกครอง
 - 2.4 ใช้ผลการวิจัยและผลการสอบต่าง ๆ ให้เป็นประโยชน์ในการอบรม
3. สามารถทำกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนได้เป็นอย่างดี โดยรู้จัก
 - 3.1 ร่วมในการวางแผนจัดทำ "กิจกรรมในหลักสูตร" หรือ "กิจกรรมร่วมหลักสูตร" ชนิดต่าง ๆ
 - 3.2 รับผิดชอบและภาระในการปฏิบัติกิจกรรมเหล่านั้นตามแผน
 - 3.3 รักษาสัมพันธ์ภาพอันดีกับผู้ร่วมงานทั้งปวงของโรงเรียน
4. สามารถสร้างสัมพันธ์ภาพอันดี และร่วมมือกับชุมชนเป็นอย่างดี โดยรู้จัก
 - 4.1 ช่วยเหลือชุมชนในการแก้ปัญหาของชุมชนนั้น
 - 4.2 ทำให้ชุมชนเข้าใจโรงเรียนและสนับสนุนโรงเรียนในทางที่เหมาะสม
 - 4.3 หาความร่วมมือและช่วยเหลือจากบิดา มารดา และผู้ปกครอง
 - 4.4 หาบุคคลและสิ่งต่าง ๆ ในชุมชนที่เป็นประโยชน์ต่อการสอน
 - 4.5 ร่วมมือกับทางราชการปรับปรุงชุมชน
5. สามารถเป็นครูชั้นอาชีพ โดยรู้จัก
 - 5.1 เพิ่มพูนความรู้ให้แก่อาชีพครู โดยการเรียน การพูด การค้นคว้า การวิจัย การเป็นสมาชิกที่ดีของสมาคม องค์กรหรือสถาบันในทางการศึกษา
 - 5.2 สืบถือขนบธรรมเนียมของผู้ที่เป็นครูและช่วยเหลือส่งเสริมเพื่อนครู
 - 5.3 ส่งเสริมแนะนำผู้ที่เข้ามาเป็นครูใหม่และช่วยดูแล แนะนำ ควบคุมผู้ที่มาเป็นนักเรียนฝึกสอนในโรงเรียนของตน

ชนุ แสงศักดิ์ (2504) ได้เสนอแนวคิดไว้ โดยกล่าวถึงสมรรถภาพและคุณลักษณะของครูที่ดีนั้นมี 5 ประการด้วยกัน คือ

1. มีความสัมพันธ์กับนักเรียนดี ครูจะต้องสนใจเอาใจใส่ปัญหาของนักเรียนตอบปัญหาให้กระจ่าง ไม่แสดงอารมณ์รุนแรง ไม่เหาะเหือรู้จักระงับอารมณ์ มีน้ำใจเป็นนักกีฬาอดทน วางตัวเหมาะสมกับเด็กไม่สนิทสนมจนเกินไป ไม่ทำขาสหน้า รู้จักชมเชย เปิดโอกาสให้นักเรียนประเมินผลการสอนและตัดสินใจความดีงามของนักเรียนด้วยเหตุผล

2. มีความรักในอาชีพครู มีส่วนร่วมแนะนำเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนเสมอ รับฟังคำแนะนำปรับปรุงตัวเอง ทนสัจธรรมต่อความรู้และกิจกรรมของครู เห็นว่าอาชีพครูเป็นอาชีพที่ดี สอนไม่มอมกมมิ ร่วมมือสนับสนุนสมาคมการศึกษาหรือวิชาชีพที่สนใจ ทำตัวให้เป็นประโยชน์ต่อทางราชการ มีความสามารถในอาชีพ และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ต่อการสอน

3. มีจรรยาครูไม่แพร่ข่าวลือ ชื่อสัตย์ต่ออาชีพ ไม่ขโมยผลงานของคนอื่น ไม่ให้ร้ายคนอื่น มีมรรยาทในการติดต่อกับราชการตามสายงาน ไม่อ้างอิงศาสนาทำให้ศาสนาเสื่อมเสีย ปรับปรุงตัวเองเสมอ รักษาความลับของนักเรียน ไม่โฆษณาชวนเชื่อ ไม่นำผู้อื่นมาขึ้นท้าวให้หนักเรียนฟัง ไม่เรียกร้องเงินเดือนเพื่อตัวเอง ไม่ทำงานน้อยเพื่อให้สัมพันธ์กับค่าจ้าง ไม่สมัครงานตำแหน่งอื่นที่มีครูประจำอยู่แล้ว ไม่ใช้อิทธิพลส่วนตัวในทางราชการ และปฏิบัติตามสัญญาที่ทำไว้กับราชการอย่างเคร่งครัด

4. มีคุณสมบัติส่วนตัวดี มีความซื่อตรง มีสติปัญญาดี มีความเชื่อมั่นในตัวเอง มีความคิดริเริ่มกระตือรือร้น คิดปรับปรุงโรงเรียน รู้จักผ่อนหนักเป็นเบา มีความจริงใจ สุภาพอ่อนโยน สุขภาพดี รู้จักให้ความร่วมมือ ไม่ทำกิริยาอาการอันน่ารำคาญ พุดชัด เสียงดัง และไม่ตะโกน ตรงต่อเวลา ให้คะแนนเที่ยงธรรม เข้าใจกฎระเบียบและปฏิบัติอย่างเคร่งครัด รู้จักรักษากลิ่นปากและกลิ่นตัว

5. มีรูปร่างท่าทางดี มีใบหน้าสะอาด ตัดผมเรียบร้อย รองเท้าสะอาด แต่งตัวเหมาะสมกับกาลเทศะ รักษาท่าทางให้สง่า ไม่สูบบุหรี่และเคี้ยวหมากฝรั่งหรือทานอาหารขณะทำการสอน รักษานิ้วมือและเล็บให้สะอาดอยู่เสมอ รักษาฟันให้ดี

อารักษ์ กาญจนพิทักษ์ (2517) ได้รวบรวมลักษณะที่เหมาะสมของครูจากที่สหพันธ์อาชีพครู ได้รวบรวมเอาไว้ว่า

1. ครูควรเป็นบุคคลที่มีบุคลิกภาพดีทั้งทางกาย และจิตใจ
2. ครูควรมีวุฒิภาวะทางอารมณ์ และมีสามัญสำนึก
3. ครูควรมีความสามารถในการทำความเข้าใจผู้อื่นได้เป็นอย่างดี
4. ครูควรมีลักษณะที่น่าคบ และน่าเชื่อถือ น่านับถือ
5. ครูควรสามารถปฏิบัติหน้าที่ของตนเองได้เป็นอย่างดีและมีประสิทธิภาพ

สุรินทร์ สรสิริ (2515) ได้กล่าวถึงลักษณะของครูที่ดีได้ว่า ครูที่ดีต้องมีลักษณะ 6 ประการ คือ

1. บุคลิกภาพดี คือ มีรูปร่างหน้าตาดี เชื่อมั่นในตนเอง วาจาดี และปรับตัวดี

2. การจัดชั้นเรียนดี เหมาะสมกับบรรยากาศ ถูกสุขลักษณะ เก็บอุปกรณ์ต่าง ๆ ไว้อย่างเหมาะสม

3. มีความสัมพันธ์อันดีกับนักเรียน

4. การสอนดี มีการเตรียมตัว การสอนตามหลักสูตร และสอนได้ตามนั้น และมีความรู้ในเรื่องที่สอนเป็นอย่างดี

5. มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพครู มีจรรยาบรรณทางและวินัย ตามระเบียบประเพณีครู และศึกษาเพิ่มเติมอยู่เสมอ

6. มีความสัมพันธ์กับผู้ปกครองเป็นอย่างดี

ทรงศักดิ์ ศรีกาฬสินธุ์ (2520) แสดงความคิดเห็นในที่ประชุมสัมมนาคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ครั้งที่ 3 ณ สำนักงานอธิการบดีมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ว่าลักษณะครูที่ดีควรประกอบด้วยความรู้ดี (Knowledge) น้ำใจดี (Attitude) และมีทักษะดี (Skill) ซึ่งน่าจะมีคุณสมบัติ 5 ประการเหมือนวงกลม 5 วงซ้อนกัน คือ

1. ครูต้องมีความสามารถในการสอนดี
2. ครูต้องอบรม แนะนำ แนะนำเด็กได้ดี
3. ครูต้องช่วยเหลือกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนได้เป็นอย่างดี
4. ครูต้องเป็นผู้รักอาชีพครู ใฝ่หาความรู้ในอาชีพของตนเสมอ
5. ครูต้องช่วยเหลือกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนได้อย่างดี

ครูที่ดีในทัศนะของ สอ อนันตพงษ์ (2522) จะต้องประกอบด้วยคุณลักษณะดังนี้

1. มีความรู้เหมาะกับชั้นที่สอนหรือรับผิดชอบ สามารถถ่ายทอดวิชาความรู้ให้แก่ นักเรียนได้ถูกต้องแจ่มแจ้ง ชัดเจน และแก้ไขข้อสงสัยในวิชาที่สอนได้เป็นอย่างดี

2. มีความเข้าใจจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและสามารถปรับเนื้อหาวิชาต่าง ๆ แล้วดำเนินการสอนไปสู่จุดที่ตั้งไว้อย่างถูกต้องและเหมาะสมตามสมควร

3. มีความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างดี ปรับตนให้เข้ากับสังคม หรือ ชุมชนได้อย่างเหมาะสม สามารถสร้างฐานะของตนได้สูงและมั่นคงขึ้น

4. มีความประพฤติเป็นแบบอย่างที่ดี คือ ปฏิบัติตนตามศีล 5 ประการอย่างเคร่งครัด มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความยุติธรรม มีเมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา มีความขยันหมั่นเพียร ในการประกอบกิจการงานในหน้าที่ รู้จักประหยัด เป็นคนมีเหตุผล ไม่เชื่อง่าย ปฏิบัติตามกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ ขนบธรรมเนียมประเพณีและนโยบายของรัฐบาลอย่างบริสุทธิ์ใจ

5. ต้องถือว่าโรงเรียนเป็นเสมือนบ้านของตน รู้จักปรับปรุงและรักษาควบคุมดูแลให้สะอาดเรียบร้อยอยู่เสมอ

6. มีความสนใจในความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่นที่ตนไปทำการสอน ถือว่าทุกคนเป็นญาติพี่น้อง ช่วยแก้ปัญหาหรือตอบข้อสงสัยใด ๆ ได้อย่างถูกต้องชัดเจน และมีเหตุผล

7. มีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และรัฐธรรมนูญ อย่างจริงจัง และชักนำนักเรียนและประชาชนให้มีความจงรักภักดีด้วย

8. เป็นผู้สร้างความสำเร็จไม่ทำตนเป็นผู้ทำลายความสำเร็จ

เจลีชา บุรีภักดี และคณะ (2520) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ลักษณะของครูที่ดี โดยสอบถามความคิดเห็นจากนักศึกษา ผลการวิจัยสรุปได้ว่า

1. ความสำคัญของครูอยู่ที่บทบาทการสอนและการประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี
2. ครูที่นักศึกษาไม่ชอบมากที่สุด คือ ครูที่ขาดความรับผิดชอบ เจ้าอารมณ์ เห็นแก่ตัว ประจบสอพลอ
3. ครูที่นักศึกษาชอบมากที่สุด คือ ครูที่ตั้งใจสอน เข้าใจเป็นกันเอง ตรงต่อเวลา เสียสละ และเมตตากรุณา
4. ความบกพร่องของครูอยู่ที่การแต่งกาย กิริยามารยาท และมีว่สมกับอบายมุข เจ้าอารมณ์
5. ครูต้องมีหน้าที่สอน อบรมเด็ก แนะนำ และแนะนำ
6. ครูที่ดีควรมีคุณลักษณะดังนี้ คือ ประพฤติดี รับผิดชอบต่อหน้าที่ มีมนุษยสัมพันธ์ และผลจากการวิจัย เรื่องลำดับความสำคัญของลักษณะของครูไว้ดังนี้
 1. มีความประพฤติดี มีคุณธรรม และเป็นพลเมืองดี
 2. มีความสามารถในการอบรม แนะนำ และการปกครอง
 3. มีการสอนดี
 4. มีมนุษยสัมพันธ์
 5. มีบุคลิกลักษณะดี
 6. มีสุขภาพทางกายทางจิตดี
 7. มีความรู้ทางด้านวิชาการ

ปี พ.ศ. 2520 สุวรรณ เนตชากร (2521) ได้วิจัยเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักเรียนและผู้ปกครอง เกี่ยวกับขอบเขต และลักษณะที่พึงปรารถนาของครูในระดับมัธยมศึกษา สรุปได้ว่า

1. ด้านความรู้ทั่วไป ควรมีความรู้ในด้านภาษาไทย การใช้ภาษาอังกฤษ และสังคมศึกษา และวิชาครูก็ควรมีความรู้ในด้านหลักสูตร วิช้สอน หลักการวัดและประเมินผล

วิธีสร้างอุปกรณ์การศึกษา จิตวิทยา การแนะนำ และความสามารถพิเศษทางนาฏศิลป์และดนตรี

2. ทักษะในการสอน ควรมีทักษะในด้านการสอน โดยมีนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ทักษะในการถ่ายทอดความรู้ ทักษะในการใช้ภาษาสื่อความหมาย การตั้งคำถาม-คำตอบ เหมาะสม ควบคุมชั้นได้ดี ให้งานและตรวจงานอย่างมีประสิทธิภาพ

3. ลักษณะทั่วไป ควรมียิ้มแจ่มใส แต่งกายสุภาพ เสียงดังชัดเจน พุดจาสุภาพ มีมนุษยสัมพันธ์ มีเหตุผล รักและศรัทธาในอาชีพครู เป็นต้น

4. หน้าที่และงานของครู คือ หน้าที่ในการสอน จัดทำอุปกรณ์ และตรวจสอบงานของนักเรียน รวมทั้งมีระเบียบ

5. ครูควรมีความยุติธรรม ตั้งใจสอน รับฟังความคิดเห็นของนักเรียน ควบคุมอารมณ์ได้ ความรู้รอบตัวดีมีเหตุผล แต่งกายสุภาพ

ในปี พ.ศ. 2530 ประสาร มาลากุล ณ อุษธานี และคณะ (2530) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การวิจัยและพัฒนา รูปแบบการพัฒนาครูให้มีสมรรถภาพที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา พบว่า สมรรถภาพที่จำเป็นสำหรับครูประถมศึกษาและมัธยมศึกษา แบ่งออกเป็น 5 งาน คือ งานสอน งานแนะแนว งานกิจการนักเรียน งานธุรการ และงานพัฒนา ในแต่ละงานแบ่งรายการสมรรถภาพออกได้เป็น 3 ด้าน คือ สมรรถภาพด้านความรู้ สมรรถภาพด้านทักษะ และสมรรถภาพด้านคุณลักษณะและทัศนคติ สมรรถภาพครูประถมศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี สำหรับสมรรถภาพของครูมัธยมศึกษา พบว่า ครูมีความรู้ดีในเนื้อหาวิชาที่สอน แต่ยังขาดความรู้ทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ด้านทัศนคติครูยังขาดความตระหนักในความสำคัญของหลักสูตรปัจจุบันที่มีต่อผู้เรียนและสังคม ส่วนในด้านทักษะการสอนครูจำเป็นต้องได้รับการพัฒนา เรื่องการวัดและประเมินผล การใช้สื่อการสอน การสื่อสารและเสริมแรง การนำเข้าสู่บทเรียนการควบคุมชั้นเรียน และการจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับผู้เรียน

วิจิตร ศรีสอาน (2535) ได้กล่าวถึงสมรรถภาพของครู ในการประชุมนานาชาติ เรื่อง การเตรียมครูสำหรับเด็กทั่วโลกในยุคแห่งสารสนเทศ สรุปได้ว่า ปัจจุบันโลกมีความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีไปมาก การเตรียมครูเพื่อสอนเด็กในโลกปัจจุบันจึงต้องเน้นให้มีสมรรถภาพดังนี้

1. มีความสามารถด้านวิชาการ ครูจำเป็นต้องมีความรู้เกี่ยวกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี เพื่อเป็นผู้นำทางวิชาการ ครูต้องมีความคิดสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ และมีทักษะในการติดต่อสื่อสาร

2. มีความสามารถด้านการสอน นอกจากครูจะต้องมีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่
จะสอนแล้ว จำเป็นต้องมีความรู้และทักษะในการสอนด้วย

3. มีความสามารถในการเป็นครู มีจิตวิญญาณของการเป็นครู ครุ นอกจกจาก
หน้าที่สอนแล้ว ต้องทำหน้าที่ครูให้เต็มที่ด้วย คือ อบรมสั่งสอนให้เด็กเจริญงอกงามทั้งทางด้าน
ร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสติปัญญา

กอร์ดอน (Gordon, 1971) ได้ทำการวิจัยหาสมรรถภาพของครูในโรงเรียน
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในรัฐฟลอริดา โดยใช้แบบสอบถามของสภาการศึกษาของรัฐ-
ฟลอริดา (The Teacher Education Advisory Council : TEAC) ซึ่งสร้างขึ้นโดย
นักการศึกษาที่มีประสบการณ์ทำงานอยู่ในวงการศึกษ พบว่า ครูมัธยมศึกษาตอนต้นควรมี-
สมรรถภาพ 3 ด้าน คือ

1. ด้านบุคลิกภาพ (Personality) ได้แก่ มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความ
มั่นคงทางอารมณ์ พร้อมทั้งจะปรับปรุงเปลี่ยนแปลง มีความรักเด็ก รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
มีความรับผิดชอบ มีความกระตือรือร้นที่จะพัฒนาตนเองเสมอ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และอุทิศตน
เพื่อการศึกษาของเด็กทั้งในเวลาและนอกเวลา

2. ด้านความเข้าใจ (Understanding) ได้แก่ มีความเข้าใจเกี่ยวกับการ
พัฒนาทั้งทางร่างกายและทางสมองของเด็ก เข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
ทฤษฎีการเรียนรู้ การทำงานร่วมกับผู้อื่น วิธีการวัดและประเมินผล การปรับปรุงหลักสูตร
การเรียนการสอน และการจัดการศึกษาของชาติ

3. ด้านทักษะการสอน (Instructional Skill) ได้แก่ มีทักษะในการให้
คำแนะนำแก่นักเรียน การใช้สื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน การสอนแบบต่าง ๆ มีทักษะใน
การสอนทั้งการฟัง พูด อ่าน และเขียน การกำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม การวินิจฉัย
และการแก้ปัญหาของห้องเรียน และมีทักษะในการประสานงานกับครูในสายงานอื่น ๆ

เฮนนี่ และ มอร์เทนสัน (Henney and Mortenson, 1973) ได้ทำการศึกษา
สมรรถภาพของครูประถมศึกษาที่ดีจากกลุ่มของผู้ปกครอง ครู และผู้บริหาร โดยการสังเกต
พฤติกรรมการสอนจาก วิดีโอ แล้วนำมาอภิปรายหาข้อสรุป ได้ข้อสรุปว่าครูประถมศึกษาที่ดี
ควรมีคุณลักษณะดังนี้คือ

1. มีความรู้ในเนื้อหา
2. ใช้วิธีสอนได้หลาย ๆ แบบในการดำเนินการเรียนการสอน
3. ใช้กิจกรรมต่าง ๆ กระตุ้นนักเรียนระหว่างการเรียนการสอน

4. สร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน
5. มีความสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียน
6. มีความรู้และความเข้าใจในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล
7. สนับสนุนในความคิดเห็นใหม่ ๆ หรือที่ท้าทายของเด็ก
8. สนับสนุนเด็กในการสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง

ฮอลล์ และ โจนส์ (Hall and Jones, 1976) ได้จำแนกสมรรถภาพของครูทั่วไป ออกเป็น 5 ด้าน

1. สมรรถภาพด้านสติปัญญา (Cognitive Competencies) ได้แก่ สมรรถภาพด้านความรู้ เชี่ยวชาญ ความแม่นยำในเนื้อหาวิชาที่สอน วิธีสอน การวิเคราะห์โปรแกรมที่สอนและหลักสูตร

2. สมรรถภาพด้านปฏิบัติการ (Performance Competencies) ได้แก่ สมรรถภาพการปฏิบัติการสอน การใช้สื่อการสอน การใช้คำถาม ซึ่งต้องอาศัยพื้นฐานทางด้านสติปัญญา

3. สมรรถภาพด้านผลการสอน (Consequence or Product Competencies) เป็นสมรรถภาพที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ในตัวผู้เรียน

4. สมรรถภาพด้านการศึกษาค้นคว้า (Exploration Competencies) เป็นสมรรถภาพที่ก่อให้เกิดประสบการณ์ที่มีคุณค่าในตัวครู เพื่อเพิ่มพูนสมรรถภาพของครู

5. สมรรถภาพทางด้านอารมณ์และจิตใจ (Affective Competencies) เป็นสมรรถภาพที่เกี่ยวข้องกับค่านิยม ทศนคติ ความสนใจ และความซาบซึ้งหรือเห็นคุณค่าในวิชาชีพครู

สรุปได้ว่า ครูที่ดีควรมีสมรรถภาพด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. สมรรถภาพด้านความรู้ความเข้าใจ
 - 1.1 มีความรู้ในเนื้อหาวิชา วิชาการ และหลักสูตร เอกสารประกอบหลักสูตรต่าง ๆ
 - 1.2 มีความเข้าใจในจุดมุ่งหมายทางการศึกษา แผนการศึกษาของชาติ
 - 1.3 มีความรู้ ความเข้าใจในจิตวิทยา ทฤษฎีการเรียนรู้ การพัฒนาการของเด็ก ความต้องการของเด็ก ซึ่งให้คำแนะนำ คำปรึกษาแก่เด็กได้
 - 1.4 เป็นบุคคลที่ศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ

2. สมรรถภาพทางการสอน
 - 2.1 สามารถเตรียมการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
 - 2.2 สามารถกำหนดจุดประสงค์ในการสอน จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ตรงตามความต้องการของผู้เรียน
 - 2.3 มีทักษะในการสอนตามลำดับขั้นของการสอน
 - 2.4 มีทักษะในการใช้วิธีสอนได้หลาย ๆ แบบ
 - 2.5 มีทักษะในการใช้คำถาม
 - 2.6 สามารถจัดบรรยากาศของห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้
 - 2.7 มีทักษะในการใช้สื่อ แหล่งวิชาการต่าง ๆ มาใช้ประโยชน์
 - 2.8 มีความสามารถในการพัฒนา ปรับปรุงการสอนของตน
 - 2.9 มีทักษะในการประสานงานกับเพื่อนครูจัดกิจกรรมการสอน
3. สมรรถภาพด้านการประเมินผล
 - 3.1 มีความเข้าใจวิธีการวัดและประเมินผลที่ดีและเหมาะสมกับบทเรียน
 - 3.2 มีความสามารถในการประเมินผลการสอนของตนเอง
 - 3.3 สามารถประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเอง เพื่อปรับปรุงอยู่เสมอ
4. สมรรถภาพด้านบุคลิกภาพ
 - 4.1 มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียน เพื่อนครู และชุมชน
 - 4.2 มีคุณธรรม จริยธรรมประจำตัว
 - 4.3 เข้ากับบุคคลอื่นได้ แต่งกายสะอาด เรียบร้อย
 - 4.4 มีจิตใจมั่นคง อารมณ์มั่นคง
 - 4.5 มีความเป็นผู้นำ เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน ให้คำแนะนำ คำปรึกษาแก่นักเรียนได้

ค. แนวความคิดและผลการวิจัยเกี่ยวกับสมรรถภาพของครูพลศึกษา

แนวความคิดเกี่ยวกับลักษณะของครูพลศึกษาที่ดี

วรศักดิ์ เพ็ชรชอบ (2523) ได้กล่าวถึงคุณสมบัติของครูพลศึกษาที่ดีไว้ดังนี้

1. เป็นผู้ที่มีความรู้ทั้งในด้านวิชาการศึกษาทั่วไป วิชาครู และวิชาพลศึกษา
2. เป็นผู้มีศรัทธาในวิชาชีพพลศึกษาอย่างแท้จริง

3. เป็นผู้ที่มีความรู้สึกในความรับผิดชอบสูง
4. เป็นผู้ที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และกระตือรือร้น
5. เป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพที่ดี มีสุขภาพสมบูรณ์
6. เป็นผู้ที่มีคุณธรรม มีจิตใจโอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และมีน้ำใจ

เป็นนักกีฬา

7. เป็นผู้ที่รักเด็ก มีอารมณ์สนุกสนานร่าเริง

เฟรนช์ และเลสเตน (French and Lehten, 1954) ได้กล่าวถึง สมรรถภาพของครูพลศึกษาไว้ดังนี้

1. ครูพลศึกษาควรมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ ด้วยการนำเทคนิคทักษะมาใช้เพื่อการเรียนการสอนที่น่าสนใจ
2. ครูพลศึกษาควรเข้าเป็นสมาชิกของสมาคม ชมรมวิชาชีพต่าง ๆ
3. ชอบและยอมรับวิชาชีพของตน
4. ช่วยเหลือเด็กให้เกิดทักษะและเห็นคุณค่าของประชาธิปไตย
5. มีความสามารถเข้ากับเด็กนักเรียนได้ดี ช่วยให้เกิดพัฒนาตนเองทุกด้าน
6. มีคุณลักษณะของครูโดยทั่วไป
7. มีความรู้ ความสามารถพิเศษ
8. สามารถวางแผนร่วมกับโรงเรียน ในการร่างหลักสูตรที่สนองต่อความต้องการของผู้เรียนทุกระดับชั้น
9. เป็นผู้ประสานงานที่ดีมีความเชื่อมั่นสูง
10. มีวุฒิภาวะทางอารมณ์และสังคม
11. มีความรอบรู้ และรอบรู้รอบ เข้าใจบุคคลอื่นและตัวเอง ตลอดจนวัตถุประสงค์ของการศึกษาในวิชาชีพของตนเอง และการศึกษาทั่วไป รวมทั้งวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นที่ตนอาศัยอยู่ด้วย

เพพและมีนซ์ (Pape and Means, 1963) ให้ความเห็นว่า ครูพลศึกษาที่มีสมรรถภาพดี คือ ผู้ซึ่งปฏิบัติหน้าที่โดยมีความซื่อสัตย์ มีความเข้าใจในธรรมชาติของผู้เรียน เข้าใจการใช้กิจกรรมพลศึกษาในการเรียนการสอน ใช้ทักษะที่เหมาะสมในการเรียนการสอน รู้ว่าจะทำการสอนกิจกรรมนั้น ๆ อย่างไร เข้าใจในกระบวนการเรียนการสอนเป็นอย่างดี นอกจากนี้ยังให้ทัศนะอีกว่า ครูพลศึกษาต้องปฏิบัติหน้าที่ในฐานะครูทั่วไป มีมนุษยสัมพันธ์ เพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายของการเรียนการสอนโดยสมบูรณ์ และครูพลศึกษาควรมีคุณสมบัติพิเศษ คือ

1. มีสุขภาพและมีทักษะทางการเคลื่อนไหวดีมาก
 2. ระลึกเสมอว่าพลศึกษาไม่ใช่การเล่นกีฬาเท่านั้น
 3. ขยันศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ
 4. ทำตนให้เป็นผู้ที่ได้รับการยอมรับและเป็นที่ชื่นชอบของคนทั่วไป
- เกี่ยวกับการกระทำตนให้เป็นผู้ที่มีประสิทธิภาพและเชี่ยวชาญชั้นมัธยม เพพ และ

มินซ์ ให้ทัศนะว่า

1. ควรส่งเสริมให้ผู้อื่นได้แสดงออกถึงความสนใจของเรา
2. จำชื่อเพื่อนใหม่และความสนใจของเขาได้
3. เคารพต่อความคิดเห็นของผู้อื่น
4. เอาใจเขาใส่ใจเราไม่ใช้ความคิดเห็นของตนเองเป็นเกณฑ์
5. กระตุ้นให้คนอื่นทำ และพูด
6. มองเห็นความดีของแต่ละคน
7. แสดงความคิดเห็นโดยเหตุผล
8. เป็นสมาชิกที่ดีของกลุ่ม
9. ให้คำแนะนำแก่คนอื่นได้
10. มีความสามารถที่จะชักนำให้ผู้อื่นมาร่วมในการทำงานได้
11. สร้างความประทับใจให้กับคนอื่นได้รู้จักและพบเห็น
12. มีคุณสมบัติที่จะควบคุมพฤติกรรมของคน

บุชเชอร์ (Bucher, 1968) กล่าวถึงคุณสมบัติของครูพลศึกษาว่า ควรจะมี ดังนี้ คือ

1. ได้รับการฝึกฝนทางการพลศึกษาอย่างดี มีความกระตือรือร้น มีวัฒนธรรม มีระเบียบวินัย สุขภาพดี อารมณ์มั่นคง ทำงานร่วมกับคนอื่น ๆ ได้ดี ปรับตัวได้ดี มีคุณสมบัติในการคิด ปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ใหม่ ๆ ได้ สนใจในสวัสดิภาพของนักเรียน และสนใจในการทำงาน

2. มีคุณสมบัติพิเศษ คือ มีพื้นฐานทางกีฬา เฉลียวฉลาด เป็นนักวิชาการ บุคลิกภาพดี มีความรู้ในด้านการสอน

ครูพลศึกษาจะทำหน้าที่นอกเหนือไปจากครูวิชาอื่น ๆ คือ ช่วยให้เด็กมีการเจริญเติบโตและพัฒนาการทักษะทางการกีฬา ความอดทน ความกระตือรือร้น มนุษย์สัมพันธ์ การเป็นผู้นำ นอกจากนี้แล้วยังต้องมีศีลธรรมสูง บุคลิกภาพเป็นที่น่าเชื่อถือ ไม่มีการทวงร่างกาย

และหน้าที่ของร่างกาย มีอวัยวะที่เคลื่อนไหวได้ดี มีลักษณะทางกลไกการเคลื่อนไหวดี มี
 สำมัญสำนึกสูง เป็นนักวิชาการ มีคุณสมบัติทางสังคม สนใจการสอน ถือว่าการสอนเป็น
 วิชาชีพที่จะช่วยเหลือผู้อื่น

อาร์มสตรอง (Armstrong, 1973) กล่าวว่า ครูที่มีสมรรถภาพควรจะต้อง
 สามารถเขียนวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม กำหนดเป้าหมายการเรียนโคยละเอียด นำเอา
 หลักการเรียนรู้มาใช้ในการสอน สร้างบรรยากาศการเรียนได้สอดคล้องกับความต้องการ
 ตามธรรมชาติของผู้เรียนและเหมาะสมกับสภาพของสังคม มีเทคนิคการสอนและการวัดผลที่ดี
 ตลอดจนสามารถนำเอาผลจากการประเมินผลผู้เรียนมาปรับปรุงการสอน

นิกซัน (Nixon, 1974) กล่าวถึง ครูพลศึกษาว่า สิ่งจำเป็นในตัวครูพลศึกษา คือ
 ต้องมีทักษะทางพลศึกษาอยู่ในระดับสูง กระฉับกระเฉง มีสุขภาพกาชาติ ที่สำคัญอีกอย่างหนึ่ง
 ก็คือ มีอารมณ์มั่นคงและสมดุล มีความเป็นผู้นำ และหมั่นค้นคว้าเอกสาร นอกจากนี้แล้ว
 ครูพลศึกษา จะต้องปรับตัวได้ดี เจลียวฉลาด อชากรู้จักเห็นและสนใจสิ่งต่าง ๆ เป็นที่ฟัง
 ของคนอื่น ๆ ซื่อสัตย์ รอบรู้ สอรับความคิดเห็นของคนอื่น ตัดสินใจดี ให้ความร่วมมือ
 รู้จักการต่อสู้ และเป็นที่ยินชอบแก่บุคคลที่พบเห็น

เฮเลน และเนียร์ (Helen and Kneer, 1976) ได้เสนอแนวความคิด
 เกี่ยวกับสมรรถภาพของครูพลศึกษา ไว้ 3 ด้าน คือ

1. มีความรู้และทักษะเกี่ยวกับพลศึกษา
2. มีความสามารถในการสอนพลศึกษา
3. มีความสามารถในการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นและมีปฏิสัมพันธ์เป็นอย่างดี

บุชเชอร์ และคณะ (Bucher and other, 1978) ได้กล่าวถึง คุณสมบัติของครู
 พลศึกษาไว้ 4 ประการ คือ

1. ด้านร่างกาย (Physical aspect) มีบุคลิกภาพดี เนื่องจากครูพลศึกษา
 ใกล้เคียงกับนักเรียนมากกว่าครูอื่น ๆ นักเรียนซึ่งอยู่ในวัยรุ่นมักจะชื่นชมและยกย่องครูที่มีร่างกาย
 แข็งแรง และชอบครูที่ให้ความใกล้ชิดสนิทสนมกับนักเรียน บุคลิกภาพของครูเป็นสิ่งสำคัญ
 ดังนั้นครูพลศึกษาจะต้องแต่งกายสะอาด เรียบร้อยเหมาะสม และท่าทางดี มีสุขภาพแข็งแรง
 เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีของนักเรียน

นอกจากนี้ทักษะและความสามารถทางกีฬาเป็นสิ่งสำคัญ ครูพลศึกษาควรเล่น
 กีฬาได้หลายอย่าง แต่ไม่จำเป็นต้องเล่นเก่งมากทุกอย่างแต่อย่างน้อยก็สามารถแสดงทักษะ
 ได้ดีกว่าบุคคลทั่วไป

2. ด้านอารมณ์ (Emotional aspect) ครูพลศึกษาต้องมีอารมณ์มั่นคง ครูพลศึกษาต้องมีการควบคุมอารมณ์ที่ดี เนื่องจากงานในหน้าที่แต่ละวันจะต้องพบกับปัญหาของนักเรียนแต่ละคน ซึ่งแตกต่างกัน เช่น บางคนชอบขาดเรียน ก้าวร้าว ผิดหวัง ไม่ประสบความสำเร็จในการเล่น ครูพลศึกษาต้องเข้าใจเด็กเห็นใจเด็ก และพยายามให้นักเรียนเข้าใจ นอกจากนี้ยังมีปัญหาจากภายนอกอีกหลายเรื่อง เช่น การแข่งขันกีฬา และการร่วมมือจัดการแข่งขันกีฬาให้กับชุมชนอีกด้วย สิ่งเหล่านี้นำมาซึ่งความเครียดให้แก่ครูพลศึกษาทั้งสิ้น

3. ด้านสติปัญญา (Intellectual aspect) ครูพลศึกษาต้องทำงานใกล้ชิดกับผู้บริหารครูอื่น ๆ ในโรงเรียน และนักเรียน การแสดงความคิดเห็นและการปฏิบัติงานอย่างฉลาดจะช่วยให้บุคลิกภาพของครูพลศึกษาดีขึ้น และได้รับการยกย่องชมเชยจากผู้อื่น นอกจากนี้ความสามารถในการเป็นผู้ฝึกสอนและเล่นกีฬาอย่างฉลาด จะช่วยทำให้ได้รับการยกย่องนับถือจากผู้อื่นมากขึ้น

4. ด้านสังคม (Social aspect) การสอนพลศึกษามุ่งให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางด้านสังคม ครูพลศึกษาจึงจำเป็นต้องเป็นแบบอย่างที่ดีกับนักเรียน เช่น การปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่น เป็นผู้หน้าที่ เข้าใจและเห็นอกเห็นใจผู้อื่น บุคลิกภาพของครูพลศึกษาจึงเป็นสิ่งสำคัญที่นักเรียน จะถือเป็นแบบอย่าง

การวิจัยเกี่ยวกับครูพลศึกษาในด้านคุณลักษณะและสมรรถภาพ มีดังนี้

พาณิชย์ บิลมาศ (2522) ได้มีการทำวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของครูพลศึกษาที่พึงปรารถนาสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร โดยมีมุ่งพิจารณาคุณลักษณะของครูพลศึกษาในด้านต่าง ๆ โดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นของครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่โรงเรียนรัฐบาล หัวหน้าหมวดวิชาพลศึกษาโรงเรียนรัฐบาล ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่โรงเรียนราษฎร์ และหัวหน้าหมวดวิชาพลศึกษาโรงเรียนราษฎร์ รวม 200 คน ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะที่สำคัญในโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร เรียงตามลำดับมีดังนี้

1. ด้านการสอน ครูพลศึกษาควรเป็นผู้มีความรู้ และเข้าใจความมุ่งหมายหลักสูตรทางการพลศึกษา และความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาของชาติ การสอนทุกครั้งต้องมีการเตรียมการสอนและสอนตามหลักสูตร เลือกวิธีการสอนที่เหมาะสมและเข้าใจ สามารถอธิบายและสาธิตทักษะทางการกีฬา รู้จักใช้และเก็บอุปกรณ์การสอน สามารถปกครองชั้นเรียน มีความสามารถในการวัดผลทางการพลศึกษา และสอนให้เด็กใฝ่หาความรู้และมีวิธีฝึกที่ถูกต้อง

2. ด้านสุขภาพทางกายและสุขภาพทางจิต ครูพลศึกษาควรเป็นผู้ที่มีความคล่องแคล่วว่องไว มีสมรรถภาพทางกายดี อารมณ์ดี รักษาความสะอาดของร่างกายและเครื่อง

แต่งกาย รู้จักออกกำลังกายและพักผ่อนเป็นประจำ รู้จักรับประทานอาหารที่มีประโยชน์และงดเว้นสิ่งเสพติดให้โทษทั้งปวง

3. ด้านวิชาการ ครูพลศึกษาควรเป็นผู้ศึกษาความรู้ทางพลศึกษาอยู่เสมอ ฝึกและปรับปรุงความสามารถทางทักษะอยู่เสมอ นำความคิดใหม่ ๆ มาช่วยปรับปรุงการเรียนการสอน และเอาใจใส่เรื่องอันตรายที่จะเกิดจากการเรียนพลศึกษา

4. ด้านบุคลิกภาพ เป็นผู้ที่มีการควบคุมอารมณ์และอคติไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคทั้งปวง

5. ด้านคุณธรรม ความประพฤติ และการมีน้ำใจนักกีฬา เป็นผู้มีความรับผิดชอบในหน้าที่การงานและซื่อสัตย์สุจริต

6. ด้านมนุษยสัมพันธ์ ปรับตัวให้เข้ากับบุคคลอื่น ๆ ได้ดี และให้ความร่วมมือในกิจกรรมพลศึกษาของนักเรียน

7. ด้านการอบรม การปกครอง และการเป็นผู้นำ เป็นตัวอย่างที่ดี และรักษาความลับของนักเรียน สามารถควบคุมนักเรียนให้ประพฤติตามระเบียบ

8. ด้านการเป็นพลเมืองดีในสังคมประชาธิปไตย เป็นผู้ยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และรักษาความลับของทางราชการ รู้จักสิทธิของตนตามกฎหมาย และใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา

9. ด้านความเชื่อมั่นในตนเองและเป็นตัวของตัวเอง เป็นผู้ที่มีความภูมิใจในอาชีพ มีสัจจะ และซื่อตรงต่อตัวเอง

10. ด้านการกีฬาและความสามารถทางการกีฬา เป็นผู้ที่สามารถสอนและเข้าร่วมกิจกรรมพลศึกษาได้หลายอย่าง สามารถนำกลุ่มจัดกิจกรรมในโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ต่อมา สุนทร สมาหิต และคณะ (2523) ได้ทำการสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับครูพลศึกษาในแง่บุคลิกภาพและความสามารถทางด้านวิชาการจากผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าสายพลานามัย และครูพลศึกษาในโรงเรียนต่างๆ ในภาคกลาง รวม 200 คน พบว่าผู้บริหารโรงเรียนต้องการครูพลศึกษาที่มีสมรรถภาพดังนี้ ครูพลศึกษาควรเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่การงาน มีความสามารถในการถ่ายทอดวิชาชีฟได้ ควรจะมีความเข้าใจใน เรื่องของเทคนิคการแนะแนว มีความรู้เกี่ยวกับระเบียบข้าราชการ และควรจะสามารถในการสอนวิชาสามัญอื่น ๆ ได้ตามความจำเป็นและเหมาะสม สามารถปรับตัวเข้ากับผู้ร่วมงานได้ดี มีความประพฤติดี มีความกระตือรือร้นในการทำงาน และพยายามปรับปรุงการเรียนการสอนให้ทันสมัยอยู่เสมอ มีสุขภาพดี ทั้งร่างกายและจิตใจ นอกจากนี้ผู้บริหารและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย ยังต้องการครูพลศึกษาที่มีความรู้ความสามารถในการสอน

กิจกรรมต่าง ๆ ได้เรียงตามลำดับดังนี้ กายบริหาร ฟุตบอล กรีฑา แฮนด์บอล บาสเกตบอล วอลเลย์บอล กระบี่-กระบอง การเดินร่าฟันเมือง

ในปีเดียวกันนั้น ชาญชัย เรืองขจร (2523) ได้วิจัยเรื่อง "ความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ที่มีต่อสมรรถภาพการปฏิบัติงานของอาจารย์พลศึกษาในวิทยาลัยครู" ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารมีความคิดเห็นว่า อาจารย์พลศึกษามีสมรรถภาพการปฏิบัติงานมากทุกด้านเรียงตามลำดับดังนี้ สมรรถภาพการปฏิบัติงานด้านพัฒนาบุคลิกภาพ ด้านการสร้างมนุษยสัมพันธ์ ด้านการสอนและการประเมินผล การจัดการแข่งขันกีฬา การปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าภาควิชาพลศึกษา การจัดสถานที่ อุปกรณ์ และเครื่องอำนวยความสะดวก และการปฏิบัติหน้าที่พิเศษ

ต่อมา หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา (2523) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารกับครูพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ โดยส่งแบบสอบถามไปยังผู้บริหารโรงเรียนและครูในหมวดพลศึกษามัธยมศึกษา รวมทั้งสิ้น 3,993 คน ข้อมูลที่เกี่ยวกับครูพลศึกษา พบว่า ครูพลศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีครูพลศึกษาหญิงประมาณร้อยละ 22.38 ส่วนมากอายุน้อยกว่า 30 ปี มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีร้อยละ 58.85 และมีวุฒิปริญญาตรีร้อยละ 41.14 สอนประมาณ 16-20 คาบต่อสัปดาห์ ส่วนมากสอนวิชาพลศึกษาและสุขศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนมีความเห็นว่า ครูพลศึกษาส่วนใหญ่เป็นผู้มีความรู้และมีวุฒิทางพลศึกษา ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนดี มีลักษณะเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี มีมนุษยสัมพันธ์สูง การสอนมีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ดี โดยส่วนรวมผู้บริหารพอใจการทำงานของครูพลศึกษา แต่ครูพลศึกษายังมีข้อบกพร่องอยู่บ้างในเรื่องไม่ค่อยสนใจค้นคว้าหาความรู้และทักษะเพิ่มเติม ไม่ค่อยเตรียมการสอนล่วงหน้าทุกครั้ง มักจะถูกมองว่าเป็นผู้ที่มีความประพฤติน่าไม่เรียบร้อย บางคนสร้างปัญหาและความหนักใจให้กับผู้บริหาร ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับเรื่องการปฏิบัติงานของครูพลศึกษาคือ ครูมีชั่วโมงสอนมากเกินไป และมีงานในหน้าที่อื่นเป็นพิเศษอีกมาก บุคลากรไม่เพียงพอ ขาดการสนับสนุนจากผู้บริหาร การสอนทำได้ไม่ได้ผลเต็มที่ เนื่องจากขาดอุปกรณ์การสอนและสถานที่ให้นักเรียนฝึกปฏิบัติ อุปกรณ์ที่ทางกรมสามัญจัดมาให้มีคุณภาพต่ำทางโรงเรียนขาดงบประมาณหลักสูตรไม่เหมาะสมตามสภาพสังคม เวลาที่ใช้เรียนน้อยไป วิชาพลศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นบังคับให้นักเรียนเรียนเทอมละ 2 วิชา มากไป ควรเรียน 1 วิชา การวัดผลไม่บรรลุตามจุดมุ่งหมาย การปฏิบัติงานของครูพลศึกษาไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร นอกจากนี้ครูพลศึกษายังได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ว่า ครูพลศึกษาควรแต่งกายขณะสอนในโรงเรียนให้เหมือนกัน

ควรมีการจัดอบรมเพื่อเพิ่มความรู้แก่ครูพลศึกษา จัดหาคำราประกอบการสอนและกติกาใหม่ ๆ แจกไปตามโรงเรียนเพื่อจะได้สอนได้ถูกต้อง โรงเรียนควรจัดสวัสดิการสำหรับนักกีฬาของโรงเรียน และควรมีเบี้ยเลี้ยงในการฝึกซ้อมกีฬาของโรงเรียนด้วย

ในด้านบุคลิกลักษณะของครูพลศึกษา ผู้บริหารระบุว่าต้องการครูพลศึกษาที่แต่งกายสุภาพสะอาดเรียบร้อยรู้จักกาลเทศะ ตรงเวลา มีสุขภาพดี ร่างกายสมบูรณ์ ปฏิบัติตนเป็นกิจวัตรประจำวันในการออกกำลังกาย เครื่องคิดต่อระเบียบวินัย เป็นบุคคลเรียบร้อย ไม่กินเหล้า ไม่เล่นการพนัน ไม่สูบบุหรี่ มีความสามารถในการกีฬา เอาใจใส่ต่อการงานดี เป็นผู้ต้นตัวอย่างที่แสงหาความรู้อยู่เสมอ ครูพลศึกษาควรมีความสามารถทางกีฬาทุกประเภท และสามารถสอนได้ แต่ควรมีทักษะอย่างอย่างน้อย 1 อย่าง นอกเหนือจากงานสอนพลศึกษาครูพลศึกษาควรรับผิดชอบกิจกรรมภายในโรงเรียนอื่น ๆ ได้ด้วย เช่น กิจกรรมสภากาชาด กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี การบริหารภายในของโรงเรียน การส่งกีฬาไปแข่งขันนอกโรงเรียน กิจกรรมกีฬาเพื่อนันทนาการ กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ และงานการปกครองนักเรียน เป็นต้น

อนันต์ เอียวเจริญ (2524) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครู และครูพลศึกษาเกี่ยวกับสมรรถภาพของครูพลศึกษา โดยส่งแบบสอบถามไปยังผู้บริหารโรงเรียน ครูและครูพลศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ครูพลศึกษาควรมีสมรรถภาพในด้านต่าง ๆ อยู่ในระดับมาก คือ

1. มีความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรการสอน
2. มีความสามารถในด้านการบริหารวิชาการ การปกครองชั้นเรียน การแนะแนว
3. มีมนุษยสัมพันธ์ดี
4. สามารถปรับปรุงบุคลิกภาพได้ดี
5. มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่
6. มีความสามารถด้านประเมินผล
7. มีสุขภาพสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ
8. ซื่อสัตย์สุจริต
9. ตระหนักในความสำคัญของการสอนและการช่วยเหลือนักเรียน
10. มีความรักและศรัทธาในวิชาชีพ
11. มีระเบียบวินัย
12. สุทธิธรรมและเป็นผู้มีเหตุผล

ในปี พ.ศ. 2525 สมบูรณ์ ลิขิตยงวรา (2525) ได้วิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษา และครูผลศึกษาในโรงเรียนราชบุรีระดับประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับสมรรถภาพครูผลศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ทั้งผู้บริหารการศึกษาและครูผลศึกษามีความคิดเห็นว่า ครูผลศึกษาในโรงเรียนราชบุรีระดับประถมศึกษาควรมีสมรรถภาพมากในด้านต่อไปนี้ คือ

ด้านความรู้ ครูผลศึกษาจะต้องมีความรู้ความเข้าใจว่าผลศึกษา ไม่ใช่เป็นการเล่นกีฬาแต่เพียงอย่างเดียว ควรมีความรู้เกี่ยวกับความเจริญเติบโตและการพัฒนาการของเด็กอีกด้วย

ด้านเทคนิควิธีสอนและการใช้อุปกรณ์ ครูผลศึกษาจะต้องจัดการสอนให้เป็นไปในลักษณะที่ให้นักเรียนแสดงออกและมีส่วนร่วมมากที่สุด รู้จักใช้แรงจูงใจในการสอน

ด้านคุณลักษณะและเจตคติ ครูผลศึกษาจะต้องมีความรักและศรัทธาในวิชาชีพของคน

ด้านสุขภาพ ครูผลศึกษาจะต้องมีความสมบูรณ์ทางร่างกายและหน้าที่ของร่างกายตระหนักในความสัมพันธ์ของวิชาผลศึกษาที่มีต่อสุขภาพทางกายและทางจิต

ด้านมนุษยสัมพันธ์ ครูผลศึกษาจะต้องให้ความร่วมมือในกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนและชุมชนมีจิตใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ช่วยเหลือเพื่อนครูและนักเรียนทุกคน

ด้านบุคลิกภาพ ครูผลศึกษาจะต้องมีความกระฉับกระเฉง คล่องแคล่วว่องไว รู้จักเอาใจใส่รักษาความสะอาดของร่างกายอยู่เสมอ

ด้านการปกครอง ครูผลศึกษาจะต้องมีความสามารถปฏิบัติตามการปกครองแบบประชาธิปไตย สามารถกระตุ้นนักเรียนให้มีการยอมรับและปฏิบัติตามกฎระเบียบที่วางไว้สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าที่อาจเกิดขึ้นได้ทันที่

ด้านการกีฬาและความสามารถทางกีฬา ครูผลศึกษาจะต้องมีความสามารถสอนและเล่นกีฬาได้หลายอย่าง สามารถเป็นกรรมการตัดสินกีฬาโดยทั่วไปได้

ด้านการวัดและประเมินผล ครูผลศึกษาจะต้องเข้าใจหลักและวิธีการประเมินผลทางผลศึกษาอย่างดี สามารถวัดผลได้ด้วยวิธีการสังเกต สามารถประเมินผลได้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

ด้านการให้บริการ ครูผลศึกษาจะต้องมีความสามารถในการจัดการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน สามารถแนะนำแหล่งวิทยากรต่าง ๆ ให้เด็กได้

ในปีเดียวกัน วิชา เล่าเรียนดี (2525) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนผลศึกษา เกี่ยวกับคุณสมบัติ คุณลักษณะและความสามารถในการปฏิบัติงานของครูผลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 6 โดยสอบถามผู้บริหารโรงเรียนและครูผลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าครูผลศึกษาควรมีคุณลักษณะและความสมรรถภาพในการปฏิบัติงานดังนี้ คือ

1. ควรเป็นผู้มีความรู้ในวิชาชีพและความรู้ทั่วไปดี
2. ควรมีบุคลิกภาพดี
3. ควรมีสมรรถภาพทางด้านร่างกายและจิตใจดี
4. ควรมีความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นได้ดี
5. ควรมีทักษะที่ดีทางด้านการศึกษา
6. ควรมีความรับผิดชอบต่องาน
7. ควรมีความสามารถในการตัดสินใจดี

รังสรรค์ สิริรักษา (2526) ได้ทำวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของ ผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา เกี่ยวกับสมรรถภาพการปฏิบัติงานของอาจารย์พลศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษา โดยส่งแบบสอบถามไปยังผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา ในวิทยาลัยพลศึกษา จำนวน 616 คน ผลการวิจัยพบว่า ทั้งผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา มีความเห็นว่า อาจารย์พลศึกษาควรมีสมรรถภาพในด้านต่อไปนี้อยู่ในระดับสูง คือ ด้านหลักสูตร การสอน และการประเมินผล ด้านวิชาการ ด้านการปกครองและการแนะแนว ด้านการปฏิบัติหน้าที่พิเศษต่าง ๆ ด้านคุณภาพ ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านความรู้และทักษะทางกีฬา

ต่อมา สุวดี สกุนตะฤทธิ (2527) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การสร้างแบบรายงานตนเองเกี่ยวกับคุณลักษณะและการปฏิบัติงานของครูพลศึกษาในระดับมัธยมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า แบบรายงานตนเองที่สร้างขึ้นประกอบด้วยคุณลักษณะที่สำคัญ 10 ด้าน คือ

1. ด้านการสอน
2. ด้านสุขภาพทางกายและทางจิต
3. ด้านวิชาการ
4. ด้านบุคลิกภาพ
5. ด้านคุณธรรมความประพฤติ และความมีน้ำใจนักกีฬา
6. ด้านมนุษยสัมพันธ์
7. ด้านการอบรม ปกครอง และการเป็นผู้นำ
8. ด้านการเป็นพลเมืองดีในสังคมประชาธิปไตย
9. ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง
10. ด้านกีฬา และความสามารถทางกีฬา

ประกอบด้วยข้อรายการต่าง ๆ 87 ข้อ โดยแบบรายงานตนเองนี้มีความแม่นยำตรงตามเนื้อหา มีความแม่นยำตรงตามสภาพความเป็นจริง โดยให้ครูพลศึกษาประเมินผล

เด็คชาต รามสุต (2530) ได้ทำการวิจัยเรื่องสมรรถภาพของครูผลึกษาตามการรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย และครูผลึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบสมรรถภาพของครูผลึกษาระหว่างการรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย และครูผลึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5 โดยส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ ผลการวิจัยพบว่า ครูผลึกษาในโรงเรียนมัศึกษามีสมรรถภาพทุกด้านอยู่ในระดับมาก คือ ด้านหลักสูตรและวิชาการ ด้านการสอน ด้านการวัดและประเมินผล ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านการอบรม การปกครอง และการเป็นผู้นำ และด้านสุขภาพ

ในส่วนที่เกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของครูผลึกษานั้นได้มีผู้ทำการวิจัยไว้บ้างดังนี้ ในปี พ.ศ. 2522 มานิค โกศลอินทรีย์ ได้ทำการศึกษบทบาทของครูผลึกษา โดยทำการวิจัยเรื่อง บทบาทของครูผลึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ส่งแบบสอบถาม แกมหัวหน้าหมวดวิชาผลึกษาโรงเรียนรัฐบาล และโรงเรียนราษฎร์ กับครูผลึกษาโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ จำนวน 190 คน ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของครูผลึกษาที่สำคัญ คือ

1. การพัฒนานิสัยการออกกำลังกายของนักเรียน
2. การกระตุ้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมผลึกษา
3. การวางระเบียบการเรียนการสอน
4. การร่วมวางโครงการสอนประจำปี
5. การจัดเตรียมการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน
6. การกำหนดคนโอบายของสาขาวิชา
7. การเข้าร่วมประชุมของโรงเรียน
8. การเผยแพร่ชื่อเสียงให้แก่โรงเรียน
9. การเป็นผู้นำกิจกรรมของชุมชน
10. การดำเนินงานอภิศคนเพื่อวิชาชีวะ

ไพโรจน์ สุวรรณภักดี (2524) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาการจัดและดำเนินการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร และได้กล่าวสรุปถึงข้อเสนอแนะของผู้บริหารโรงเรียน จากการปฏิบัติงานร่วมกับครูผลึกษาในด้านการจัดการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียนไว้ว่า

1. ครูพลศึกษาควรชี้แจงให้นักเรียนและครูอื่นๆ ในโรงเรียนทราบรายละเอียดและวิธีการในการจัดและดำเนินการการแข่งขันกีฬากายในโรงเรียนให้มากกว่าเดิม
2. ครูพลศึกษาทุกคนควรทุ่มเทเพื่องานการแข่งขันกีฬากายในโรงเรียนให้มากกว่าเดิม
3. ครูพลศึกษาต้องเป็นผู้ที่น่าเชื่อถือ และมีน้ำใจเป็นนักกีฬา
4. ครูพลศึกษาควรคำนึงถึงความปลอดภัยของนักเรียนที่เข้าร่วม
5. ครูพลศึกษาควรกระจายงานให้แก่ครูอื่น ๆ ด้วย
6. เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้น ครูพลศึกษาควรร่วมปรึกษากับผู้บริหารโรงเรียนและครูอื่น ๆ
7. ครูพลศึกษาควรมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและต้องเป็นที่ปรึกษาของนักเรียนด้วย
8. ครูพลศึกษาต้องเข้าใจกระบวนการบริหารงานอย่างชัดเจน
9. ครูพลศึกษาสมควรมีหลักฐานในการเบิกจ่ายเงิน
10. ครูพลศึกษาไม่ควรมีความเชื่อมั่นตนเองมากเกินไป ควรฟังความคิดเห็นของครูอื่นบ้าง
11. ครูพลศึกษาควรมีความสามัคคีในหมู่คณะของตนเอง

งานวิจัยต่างประเทศที่เกี่ยวกับสมรรถภาพของครูพลศึกษา

แคสเซล และ จอห์นส์ (Cassel and Johns, 1960 อ้างถึงใน วรศักดิ์ เพ็ชรชอบ 2523) ได้ทำการศึกษาสมรรถภาพของครูที่ดี โดยสรุปไว้ดังนี้

1. ทางด้านส่วนตัว
 - 1.1 ชื่อตรง
 - 1.2 มีความร่วมมือ
 - 1.3 ร่าเริง
 - 1.4 กระตือรือร้นในการสอน
 - 1.5 เป็นกันเองกับนักเรียนและเพื่อนครูคนอื่น
 - 1.6 สุขภาพทางร่างกายและทางจิตดี
 - 1.7 มีความเป็นผู้ใหญ่ ตัดสินปัญหาได้
 - 1.8 รู้จักปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์
 - 1.9 มองสภาพการณ์ต่าง ๆ ในแง่ดี
 - 1.10 มีไหวพริบ
 - 1.11 มีความคิดริเริ่มและสร้างสรรค์

- 1.12 เชื่อถือได้และไว้วางใจได้
- 1.13 มีจรรยาบรรณ
- 1.14 มีความรู้สึกรับผิดชอบต่อนักเรียนสูง
2. ทางวิชาชีพ
 - 2.1 มีความรู้ทางวิชาการทั่วไปและความรู้รอบตัวดี
 - 2.2 มีความรู้ทางวิชาเฉพาะดี
 - 2.3 ทันทต่อเหตุการณ์และแนวโน้มทางการศึกษาทั่วไปและวิชาเฉพาะ
 - 2.4 มีความรู้และเข้าใจนักเรียนเป็นอย่างดี ตลอดจนวิธีการสอนในระดับนั้น ๆ
 - 2.5 มีความสามารถช่วยนักเรียนแก้ปัญหาต่าง ๆ
3. ทางวิธีการสอน
 - 3.1 จะต้องพยายามทุก ๆ อย่างที่จะเข้าใจ และเห็นความสำคัญของลักษณะทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคมของนักเรียนในวัยต่าง ๆ
 - 3.2 สามารถช่วยนักเรียนมีค่านิยมที่ดีงาม
 - 3.3 ถือว่าคุณลักษณะของนักเรียนแต่ละคนมีความสำคัญและมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว
 - 3.4 มีความเห็นอกเห็นใจนักเรียนทุกคน
 - 3.5 สามารถช่วยเหลือนักเรียนในการประเมินผลทางด้านความเจริญงอกงามและการพัฒนาตนเอง
 - 3.6 ไม่ว่าจะสอนวิชาใดจะต้องคำนึงถึงจิตใจ อารมณ์ และสังคมของเด็ก
 - 3.7 ทำให้การเรียนการสอนมีความสนุกสนาน และมีความหมายต่อนักเรียน
 - 3.8 ถือเอาประโยชน์และความงอกงามของนักเรียนเป็นเกณฑ์สำคัญ ในการจัดบทเรียน
 - 3.9 สามารถจัดประสบการณ์หลายอย่างแก่นักเรียน
4. บทบาททางวิชาชีพ
 - 4.1 มีความกระตือรือร้นในวิชาชีพของตนเอง
 - 4.2 มีความกระตือรือร้นที่จะมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน
 - 4.3 มีความสนุกสนานในการสอน
 - 4.4 มีความสนใจในผลงานค้นคว้าและการวิจัยใหม่
 - 4.5 มีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน

- 4.6 ทำงานร่วมกับผู้ปกครองได้ดี
- 4.7 สามารถอธิบายผลงานอาชีพแก่ชุมชนได้
- 4.8 มีการพัฒนางานอาชีพทั้งในด้านคนและส่วนรวมอยู่เสมอ
5. การเป็นผู้นำ
 - 5.1 เป็นที่เชื่อถือและรักใคร่ในหมู่นักเรียนและเพื่อนครูด้วยกัน
 - 5.2 สกส่องผู้ทำงานดี
 - 5.3 เป็นตัวอย่างที่ดีทั้งด้านการกระทำและคำพูด
 - 5.4 ทำให้นักเรียนมีความสนุกสนาน และยินดีที่จะใช้ความสนุกสนานของตนเอง จนถึงที่สุด
 - 5.5 สร้างบรรยากาศที่เป็นกันเองและเต็มไปด้วยความเข้าใจซึ่งกันและกัน
 - 5.6 เป็นผู้จัดวางแผนงานและประสานงานที่ดี
 - 5.7 สามารถตัดสินใจปัญหาต่าง ๆ ได้ตามเหตุการณ์
 - 5.8 สามารถใช้วิถีทางของประชาธิปไตยในการเรียนการสอน
 - 5.9 มีความสนใจในทุก ๆ แง่ของการศึกษา
6. ด้านมนุษยสัมพันธ์
 - 6.1 ปฏิบัติตามจรรยาวิชาชีพลดเวลา
 - 6.2 เข้ากับผู้บริหาร เพื่อนร่วมงานและนักเรียนได้เป็นอย่างดี
 - 6.3 เมื่อมีความสำเร็จ ไม่แสดงออกนอกหน้าจนเกินไป
 - 6.4 การอภิปรายควรให้อยู่ในวงของวิชาชีพ ไม่ควรนำเรื่องส่วนตัวเข้ามาเกี่ยวข้อง
 - 6.5 ยอมรับในคำวิพากษ์วิจารณ์ เพื่อการปรับปรุงและสร้างสรรค์
 - 6.6 ทำงานเพื่อประโยชน์ส่วนรวมของนักเรียน

นอกจากนี้ บุชเชอร์ (Bucher, 1972) ได้วิจัยลักษณะของครูที่ดี และคุณสมบัติที่เป็นประโยชน์ต่อวิชาชีพ โดยการใช้แบบสอบถาม แบบตรวจคำตอบ (Check List) สํารวจความเห็นของกลุ่มบุคคลที่จะเป็นครูพลศึกษาในอนาคตว่า มีทัศนคติต่อการสอนอย่างไรบ้าง สรุปลักษณะได้ 6 ประการดังนี้

1. ครูอาจประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์การสอนได้ ถ้าหากครูสามารถร่วมกิจกรรมได้ เป็นสมาชิกชุมชนต่าง ๆ รู้จักคน มีความเห็นใจ มีมนุษยสัมพันธ์

2. เป็นนักวิชาการ ชอบศึกษาหาความรู้จากวิชาต่าง ๆ เสมอ ศึกษาหาความรู้ก่อนที่จะสอน

3. มีอารมณ์ขัน ใช้วิธีแก้ปัญหาอย่างนุ่มนวลในสถานการณ์ที่ตึงเครียด
4. มีสุขภาพทางกายและทางจิตดี
5. ชอบช่วยเหลือและบริการผู้อื่น
6. มีคุณสมบัติเป็นผู้นำที่ดี จัดกิจกรรมร่วมกับบุคคลอื่น ๆ ได้ และสามารถจัดการเป็นผู้นำให้นักเรียนเห็น เอาเป็นตัวอย่าง

บาร์ริการ์ (Barigar อ้างใน Daughthrey, 1973) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ครูผลศึกษาที่พึงปรารถนา ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ในการวิจัยครั้งนี้ได้ส่งแบบสอบถามไปยังอาจารย์ใหญ่และผู้บริหาร 70 เมือง เพื่อให้ตอบว่า ครูผลศึกษาที่พึงปรารถนาควรมีคุณสมบัติเช่นไร พบว่าคำตอบที่ได้คือ

1. มีบุคลิกภาพและลักษณะที่ดี มีอารมณ์มั่นคง
2. มีวุฒิทางผลศึกษาก่อนที่จะทำการสอนผลศึกษา
3. มีภูมิหลังทางด้านวัฒนธรรมกว้างขวาง
4. เข้าใจและชื่นชมสิ่งแวดล้อมเกี่ยวกับการสอน
5. สนใจสอนเด็กมากกว่าสอนเนื้อหา
6. มีความรู้เกี่ยวกับความเจริญเติบโตของเด็กและพัฒนาการของเด็ก
7. มีประสิทธิภาพในการสร้างความสัมพันธ์กับเด็ก เพื่อนครู และผู้ปกครอง
8. เข้าใจภาวะหน้าที่ของครูผลศึกษาที่หลักสูตรกำหนด และสนใจโปรแกรมทั้งหมดของโรงเรียน

9. สนใจและพยายามปรับปรุงวิชาชีพของตน
10. สามารถบอกความหมายทางการผลศึกษาแก่ผู้อื่นได้
11. สาธิตกิจกรรมที่น่าพอใจแก่เด็ก
12. สามารถสาธิตทักษะเบื้องต้น และการเคลื่อนไหวต่าง ๆ ของกิจกรรมผลศึกษา

13. มีความเป็นอิสระ ยุติธรรม และเคารพต่อนักเรียนทุกคนโดยเฉพาะเด็กที่พิการและมีความสามารถต่ำกว่าปกติ

ในปี ค.ศ. 1980 รัสซิกา (Ruzicka, 1980) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "เครื่องมือที่ชี้พฤติกรรมของสมรรถภาพในการสอนในวิชาชีพผลศึกษา" โดยทำการสังเกตพฤติกรรมการ

สอนอย่างเป็นระบบครูพลศึกษา 29 คน และสังเกตพฤติกรรมการใช้วาจา ซึ่งออกมาในรูปเสียงและจำนวนคำพูดที่ใช้กับนักเรียน กับพฤติกรรมแบบไม่ใช้วาจา ซึ่งออกมาในรูปของท่าทาง สัญญาณมือ หน้า และการเคลื่อนไหว ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมของครูที่ใช้วาจาของกลุ่มครูที่มีความสามารถสูง และต่ำแตกต่างกัน ซึ่งได้แก่ ทางด้านประโยชน์ที่ใช้กับบุคคลประโยชน์สนทนา การใช้คำถามและคำพูดที่ใช้ ส่วนพฤติกรรมแบบไม่ใช้วาจา จะต่างกันเฉพาะการแสดงออกทางสีหน้าและน้ำหนักร่างของเสียง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มที่มีความสามารถสูง จะอึดและหัวเราะมากกว่า การศึกษาในครั้งนี้ได้สรุปเพิ่มเติมว่า กลุ่มที่มีความสามารถสูงจะกระฉับกระเฉงและพูดคุยกับนักเรียน สร้างความสัมพันธ์ตอนเริ่มเรียนเพื่อดึงดูดความสนใจของนักเรียนได้ดี ควรเน้นพฤติกรรมทางสังคมของครูให้มีความสัมพันธ์กับสมรรถภาพในการสอนของครูด้อย

ในปีเดียวกัน เซาท์ฮาร์ด (Southard, 1980) ได้ทำวิจัยเรื่อง "ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถภาพที่สำคัญกับหลักสูตรในวิชาพลศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในโอไออา" โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนปีสุดท้าย โรงเรียนละ 6 คน เป็นชาย 3 คน และเป็นหญิง 3 คน และหัวหน้าหมวดพลศึกษา จากการสุ่มตัวอย่าง 201 โรงเรียนและนักการศึกษาจาก 21 สถาบัน ทำการตอบแบบสอบถาม 2 ชุด ชุดหนึ่งเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพและอีกชุดหนึ่งเกี่ยวกับเนื้อหาของหลักสูตร ผลการวิจัยส่วนหนึ่งพบว่า

1. หัวหน้าหมวดวิชาพลศึกษา พิจารณาสมรรถภาพต่อไปนี้สำคัญมากกว่าสมรรถภาพด้านอื่น ๆ คือ การสาธิตความรู้เกี่ยวกับการออกกำลังกายที่แต่ละคนสามารถนำไปใช้ได้ตลอดชีวิต การสาธิตทักษะที่จำเป็นจะต้องใช้ในชีวิตต่อไป การสาธิตความรู้เกี่ยวกับกฎเกณฑ์ และการนำไปใช้ในชีวิตจริงและกิจกรรมที่ควรรู้
2. นักเรียนปีสุดท้ายและนักศึกษาค้นคว้าเห็นว่า สมรรถภาพต่อไปนี้สำคัญมากกว่าด้านอื่น ๆ คือ การสาธิตความรู้เกี่ยวกับการออกกำลังกายที่แต่ละคนสามารถนำไปใช้ได้ตลอดชีวิต กิจกรรมที่ดีที่สุดสำหรับความต้องการของแต่ละคน และการประเมินความก้าวหน้าของตนเองในโปรแกรมสมรรถภาพทางกาย

บาตาลฮา (Batalha, 1980) ได้ทำการวิเคราะห์ความมั่นคงเชิงเนื้อหาของสมรรถภาพในการสอน สำหรับการเริ่มเป็นครูพลศึกษาใน เอสไพริโต ซานโต ประเทศบราซิล โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อหาความมั่นคงในเนื้อหาของสมรรถภาพในการสอนที่สำคัญสำหรับการเริ่มเป็นครูพลศึกษา ได้มีการรวบรวมและแก้ไขปรับปรุงแบบสอบถามเกี่ยวกับ

สมรรถภาพของครูพลศึกษาจากแหล่งวิทยาการที่สำคัญต่าง ๆ และรวบรวมไว้ได้ 64 รายการ ให้นักพลศึกษา 3 กลุ่ม จำนวน 76 คน พิจารณาตัดสินสมรรถภาพทั้ง 64 รายการ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า มีความเชื่อมั่นแบบสอบซ้ำ .87 และมีรายการสมรรถภาพที่ไม่มีความมั่นคงตรงอยู่บ้างบางรายการ ข้อสรุปของการศึกษาคั้งนี้ คือ การใช้เกณฑ์สมรรถภาพของครูพลศึกษานั้นมีประโยชน์ เพื่อที่จะได้รวบรวมรายการสมรรถภาพของครูพลศึกษาไว้เป็นแบบแผน และนักการพลศึกษาต่างมีความเห็นตรงกันว่า สมรรถภาพของการเป็นครูพลศึกษานั้นมีความสำคัญ

เบิร์ด-อาร์ซิเมนดี (Bird-Arizmendi, 1983) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "สมรรถภาพสำหรับผู้เริ่มเป็นครูพลศึกษาในฟลอริดา" โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสมรรถภาพที่จำเป็นสำหรับผู้เริ่มเป็นครูพลศึกษาในฟลอริดา และเพื่อหาระยะเวลาการได้มาซึ่งสมรรถภาพแต่ละรายการของผู้เริ่มเป็นครูพลศึกษา โดยส่งแบบสอบถามไปยังครูพลศึกษา ผู้บริหารโรงเรียน พลศึกษานิเทศก์ อาจารย์นิเทศก์ด้านพลศึกษา และอาจารย์จากคณะพลศึกษาในวิทยาลัยชุมชนแห่งฟลอริดา ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า

1. สมรรถภาพ 61 รายการที่ใช้ในการประเมินค่านั้นมีความเที่ยงตรง และผู้ตอบแบบสอบถามอย่างน้อยที่สุด 80 เปอร์เซ็นต์ มีความเห็นว่า สมรรถภาพ 43 รายการมีความจำเป็นสำหรับผู้เริ่มเป็นครูพลศึกษา
2. ในการศึกษากลุ่มย่อย มีความเห็นไม่แตกต่างกันเกี่ยวกับสมรรถภาพ 39 รายการ และมีความเห็นแตกต่างกันเกี่ยวกับสมรรถภาพ 22 รายการ
3. ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่า สมรรถภาพ 46 รายการ ได้มาในช่วงเวลาการทำงาน สมรรถภาพ 11 รายการได้มาก่อนมีประสบการณ์การทำงาน และสมรรถภาพอีก 4 รายการ ได้มาในช่วงเวลาเริ่มทำงานเป็นแรก
4. ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นไม่แตกต่างกัน เกี่ยวกับช่วงเวลาที่ได้มาซึ่งสมรรถภาพ 43 รายการ และมีความเห็นแตกต่างกันในสมรรถภาพ 18 รายการ

สมาธิโต (Samibito, 1983) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สมรรถภาพที่จำเป็นและสำคัญสำหรับผู้สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรพลศึกษาระดับมหาวิทยาลัยในประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสมรรถภาพที่สำคัญและจำเป็น และระดับการเรียนรู้ของแต่ละสมรรถภาพสำหรับผู้สำเร็จจากหลักสูตรพลศึกษา ระดับปริญญาโทและปริญญาตรี ในประเทศไทย โดยส่งแบบสอบถามไปยังครูพลศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา จำนวน 104 คน อาจารย์พลศึกษาระดับมหาวิทยาลัยและวิทยาลัย จำนวน 120 คน และนักพลศึกษาอื่น ๆ ในประเทศไทย

อีกจำนวน 72 คน รวม 296 คน ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 3 กลุ่ม มีความเห็นตรงกัน ดังนี้

1. จากสมรรถภาพทั้งหมด 56 รายการ เป็นสมรรถภาพที่มีความจำเป็นและสำคัญมาก 43 รายการ และมีความสำคัญอยู่ในระดับปานกลาง 13 รายการ
2. มีสมรรถภาพ 17 รายการที่เป็นการเรียนรู้ในระดับการวิเคราะห์ และ 39 รายการเป็นสมรรถภาพในระดับการนำเอาไปใช้

สรุป

จากเอกสารและงานวิจัย แสดงให้เห็นว่า ลักษณะของครูที่ดีนั้น ต้องรู้จักธรรมชาติของเด็ก มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการศึกษา มีความสามารถในการสอนและวัดประเมินผล มีคุณธรรม จริยธรรม มีบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ที่ดี การที่ครูจะทำหน้าที่สมกับเป็นครูที่ดีได้ จำเป็นต้องมีสมรรถภาพดี สมรรถภาพในที่นี้หมายถึง คุณสมบัติที่เป็นผลมาจากการมีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ ทศนคติ และบุคลิกภาพ ซึ่งเป็นผลทำให้เกิดความสามารถในการกระทำพฤติกรรมต่าง ๆ ที่พึงประสงค์ ทำให้การจัดการศึกษามีคุณภาพและบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย

ได้มีผู้ทำการวิจัยเกี่ยวกับสมรรถภาพของครูพลศึกษาไว้หลายเรื่อง สรุปได้ว่า ครูพลศึกษาที่มีสมรรถภาพดีนั้นจะต้องมีความสามารถในด้านต่าง ๆ คือ

1. ด้านวิชาการ มีความรู้ด้านวิชาการทั่วไปและวิชาเฉพาะดี ใฝ่หาความรู้
2. ด้านทักษะ ได้รับการฝึกฝนทางพลศึกษามาอย่างดี เล่นกีฬาได้หลายอย่าง
3. ด้านบุคลิกภาพ มีความกระตือรือร้น มีบุคลิกภาพดี มีอารมณ์มั่นคง เฉลียวฉลาด
4. ด้านจริยธรรม มีความประพฤติดี รักวิชาชีพ มีน้ำใจนักกีฬา
5. ด้านมนุษยสัมพันธ์ ทำงานร่วมกับบุคคลอื่นได้ ติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นได้ดี ปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้
6. ด้านการสอน มีความสามารถในด้านการสอน คือ มีเทคนิคการสอนและการใช้อุปกรณ์การสอน นำหลักการเรียนรู้มาใช้ในการสอน รู้จักใช้แรงจูงใจในการสอน และสาธิตการสอนได้
7. ด้านการวัดและประเมินผล สามารถวัดผลได้ถูกต้อง
8. มีสุขภาพทางกายและทางจิตดี
9. ด้านการปกครอง แนะนำ และการเป็นผู้นำ มีความสามารถในการควบคุมนักเรียน เป็นผู้นำทำกิจกรรมต่าง ๆ และให้คำแนะนำ เป็นที่ปรึกษาแก่นักเรียนได้ สามารถตัดสินใจเฉพาะหน้าได้ดี

10. ด้านการปฏิบัติงาน มีความสามารถในการจัดการแข่งขันกีฬา เป็นผู้ฝึกสอนกีฬา และผู้ตัดสินกีฬาได้

ได้มีผู้ทำการวิจัยเกี่ยวกับสมรรถภาพของครูพลศึกษา ทั้งในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และระดับอุดมศึกษา โดยสำรวจความคิดเห็นของบุคคลกลุ่มต่าง ๆ เช่น ผู้บริหาร ครู ครูพลศึกษา นักศึกษา ว่า ครูพลศึกษาที่สอนในระดับต่าง ๆ ควรจะมีสมรรถภาพอย่างไร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม หรือแบบรายงานตนเอง ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยอิงจากทฤษฎีของต่างประเทศ และตามความคิดเห็นของผู้วิจัย โดยมีความครอบคลุมของเนื้อหาแตกต่างกัน สมรรถภาพของครูพลศึกษาที่ได้จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยนี้ ส่วนใหญ่เป็นสมรรถภาพของครูโดยทั่วไป ยังไม่มีงานวิจัยเล่มใดที่ศึกษาถึงสมรรถภาพที่พึงประสงค์ของครูพลศึกษาในลักษณะเจาะลึก และขาดการตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของสมรรถภาพที่ศึกษามา ซึ่งข้อความรู้เกี่ยวกับสมรรถภาพที่ได้นั้น สามารถจะนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาสมรรถภาพของครูพลศึกษาต่อไป